

pohledávek věřitelů místo placení a pohledávky ty musí býti uvedeny jednotlivě ve výměru, kterým se pozůstalost takto odbude. Nepřevzal tedy František J. veškerá práva i povinnosti zůstavitele v rozsahu, v jakém je měl zůstavitel, nýbrž jen v rozsahu, který byl dán usnesením soudním, jímž mu pozůstalost iure crediti byla odevzdána. Žalobce svůj tvrzený nárok k pozůstalosti po Janu J-ovi nepřihlásil, svoje práva vlastnická neuplatňoval a odevzdání iure crediti nelze zvrátiti.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

D ů v o d y:

Losy byly u Jana J. do jeho smrti v zástavě a František J. to věděl, neboť mu to Jan J. před smrtí oznámil. To věděl i žalovaný, neboť se o tom sám ve svém dopisu zmiňuje. Nebyla proto prokázána námitka žalovaného, že losy přešly do vlastnictví Jana J., od něhož odvozuje své právo žalovaný. Odvolací soud jest názoru, že žalovaný koupiv losy od Františka J., jemuž byly odevzdány iure crediti pozůstalostním soudem, nemohl míti podezření co do poctivosti jeho držby (§ 368 obč. zák.). Odevzdání iure crediti (§§ 52, 73 nesp. pat.) jest ukončení pozůstalostního řízení soudním výrokem, při kterém nepřichází dědické právo v úvahu, přejímatel pozůstalosti obdrží ji na místě placení nebo se závazkem zaplatiti pozůstalostní dluhy. Odevzdání to tvoří titul k nabytí vlastnictví, jde tu pak o singulární sukcesi jak co do aktiv, tak co do pasiv. Z toho, že František J. nepřevzal všechny závazky zůstavitelovy, nelze v souzeném případě nic odvozovati. Neboť k platnému převodu vlastnictví jest potřebí, aby ten, od koho se vlastnictví převádí, sám byl vlastníkem (§§ 423, 442 obč. zák.), pokud nejde o výjimky v zákoně stanovené (§§ 367, 371, 824 obč. zák., čl. 306 obch. zák.). K tomu jest potřebí, aby nabyvatel věc na sebe převedl bezelstně (bona fide), neboť jen s touto podmínkou nevádí nedostatek práva předchůdcova nabytí vlastnictví. V souzeném případě nebyly věci, kterých se domáhá žalobce, ve vlastnictví zůstavitelově a to bylo známo jak Františku J., který navrhl, aby mu byly odevzdány iure crediti, tak žalovanému, který je koupil od onoho. Nemůže se proto žádný z nich omlouvati bezelstností a nemá nároku na ochranu § 367 obč. zák., odevzdání iure crediti nemůže nahraditi nedostatek práva předchůdcova, jednal-li nabyvatel s vědomím, že jeho předchůdce vlastníkem věci nebyl. Poněvadž proti vydání losů nebyl uplatněn nárok z důvodu práva zástavního, jest žalobní nárok odůvodněn.

Čís. 14821.

Nebyla-li odměna výslovně vyloučena, považuje se smlouva zprostředkovatelská, jde-li o novou smlouvu zprostředkovací, kterou zprostředkovatel ujednal jako pokračování úplatné činnosti zprostředkovatelské, za úplatnou.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1935, Rv I 315/34.)

Proti žalobě na vrácení zažalovaného obnosu namítl žalovaný, že požadovaná částka nebyla mu zapůjčena, nýbrž že ji dostal na konto 2% provise smluvené za zprostředkování prodeje hospodářství žalobcova, jež převyšuje zažalovanou částku. Prv ý s o u d uznal podle žaloby, vzav za prokázáno, že žádná provise za zprostředkování nebyla mezi žalovaným a žalobcem ujednána. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby částkou 164 Kč 76 h. D ů v o d y: Zprostředkovatel, i když dohodné nebylo smluveno, má nárok ne sice na dohodné v místě obvyklé, ale aspoň na přiměřenou odměnu. I když se vychází ze zjištění, že žalovaný žádné provise si neujednal, nutno přece odměnu v místě obvyklou mu přiznati. Žalovaný uplatňuje provisní pohledávku ve výši 1.640 Kč 24 h do celkové částky 70.512 Kč ve vyúčtování uvedené započítává hodnotu stodoly 4.000 Kč místo 3.500 Kč, takže konečná suma se sníží na 70.012 Kč. Obvyklá 2% provisní pohledávka žalovaného činí po připočtení uznané částky 65 Kč 1.465 Kč 24 h. Poněvadž pohledávka žalobcova bez odečtení provise žalovaného za prodanou krávu činí 1.630 Kč, je žalovaný povinen žalobci doplatit částku 164 Kč 76 h.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Není správný názor dovolání, že nárok žalovaného na provisi byl smlouvou vyloučen. Ani podle původního ujednání ze dne 25. května 1931 nezřekl se žalovaný vůči žalobci a jeho manželce nároku na odměnu za zprostředkování, pouze bylo smluveno, že od nich odměnu obdrží v jiné formě, měl mu totiž zůstat celý přebytek nad 75.000 Kč. Když se však nemohlo za hospodářství žalobcovo utržiti 75.000 Kč, a žalovaný se souhlasem žalobcovým staral se dále o rozprodej jeho hospodářství za nižší cenu, pak už se zprostředkovací činnost nevyvíjela na základě onoho původního ujednání, které celé padlo, nýbrž na základě nového zmocnění uděleného mlčky konkludentními činy (§ 863 obč. zák.). Aby tato nová zprostředkovatelská smlouva mohla býti považována za bezúplatnou vůči žalobci a jeho manželce, bylo by bývalo nutno úplatu výslovně vyloučiti. Takové ujednání se však nestalo a také z okolností nelze bezpečně usouditi (§ 863 obč. zák.), že žalobce neměl od žalovaných obdržeti žádnou odměnu za své další zprostředkování. Pravému opaku nasvědčuje ta okolnost, že manželka žalobcova dne 13. června 1931 se žalovaným ujednala, že mu za zprostředkování — neuskutečněného ovšem — prodeje hospodářství na manžele H. společně se svým manželem zaplatí 2%. Náleží tedy žalovanému dohodné přiměřené a tím jest odměna ve výši 2% prodejní ceny, kterou pro případ prodeje H. sama manželka žalovaného uznala za přiměřenou.

Čís. 14822.

Úmluva spoluvlastníků o střídavé držbě společné věci za účelem dočasného užívání jest přípustná. Spoluvlastník může žalovati jiného spoluvlastníka jen o to, by mu vydal společnou věc do dočasného držení.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1935, Rv I 497/34.)